

ПІЛЬГОВІ УМОВИ ЩОДО СПЛАТИ ПРЯМИХ ПОДАТКІВ

*А.В. БАБЕНКО,
здобувач вищої освіти групи Б 4/1
обліково-фінансового факультету, МНАУ*

***Анотація:** зміна умов пільгового оподаткування веде до модифікації вітчизняної політичної філософії у податковій системі, що сприяє поступовому перетворенню податків на соціально-економічний мотиватор, формуванню стійких формальних та неформальних відносин в економічній системі. У зв'язку з цим, дослідження присвячено оцінці позиції пільгового оподаткування щодо прямих податків, які для України є основними з бюджетоутворюючих. Виявлено основні види, умови застосування і шляхи надання.*

***Ключові слова:** пільгове оподаткування, прямі податки, пільгові умови.*

***Abstract:** the change in the conditions of preferential taxation leads to the modification of the domestic political philosophy in the tax system, which contributes to the gradual transformation of taxes into a socio-economic motivator, the formation of stable formal and informal relations in the economic system. In this regard, the study is devoted to assessing the position of preferential taxation on direct taxes, which for Ukraine are the main budget-generators. The main types, conditions of application and ways of providing are revealed.*

***Key words:** preferential taxation, direct taxes, preferential conditions.*

Звертаючи увагу на умови сьогодення, роль акумулятора грошових коштів населення і підприємств відіграє податкова система, яка здійснює перерозподіл податків для оптимального функціонування державних інститутів. В Україні оптимізація податкової політики перебуває на ранній стадії свого розвитку і має деякі проблеми. Так, однією з них є збалансований рівень податкового навантаження кожного з учасників ринку прямими податками, який є серйозним і чи не ключовим фактором забезпечення належної динаміки практичної активності й зростання товаровиробництва в Україні.

Метою роботи є дослідження умов пільгового оподаткування вітчизняних учасників ринку прямими податками.

Проблеми вітчизняного оподаткування у напрямку надання пільг щодо прямих податків з метою підвищення рівня економічного потенціалу в країні постійно перебувають у центрі наукових дискусій. Дану проблематику у своїх наукових роботах висвітлюють такі вітчизняні науковці як: С. С. Дегтярьова [1], О. Р. Жидяк [2], Чижова Т. В.[4] та ін. Проте, віддаючи

належне результатам досліджень науковців, деякі питання потребують подальшого вивчення.

Звертаючи увагу на економічно розвинені країни світу, можна говорити про те, що максимізувати стабільні і регулярні надходження до державного бюджету країни можливо шляхом раціональної політики податкового навантаження. Така політика полягає в помірному регулюванні податкових ставок, залежно від суб'єкта господарювання, держава може збільшувати або зменшувати обсяги податкових пільг, що, у свою чергу, дасть можливість збільшити кількість платників податків, а відтак збільшити й обсяг бюджетних коштів держави.

При цьому саме прямі податки відіграють важливу роль під час формування податкової системи будь-якої держави, оскільки вони є суттєвим важелем у реалізації принципу соціальної справедливості. Шляхом використання прямого оподаткування країна спроможна вплинути на формування ділової активності учасників ринку, їх інвестиційну привабливість, сукупне споживання і на накопичення ними капіталу. Наприклад, податок на прибуток можна використати як потужний механізм для інвестиційної діяльності та прискорення економічного розвитку. Фіскальна функція цього виду податку вже давно поступилася місцем регуляторній та стимуляційній [4, С.904].

У зв'язку з цим, вплив прямого оподаткування на соціально-економічний розвиток України є очевидним. Дискусійними питанням залишаються умови пільгового кредитування. Так, країни з розвинутою ринковою економікою характеризують використання податкових пільг як стимулу для розвитку депресивних регіонів. Для країн, що розвиваються, які не мають політичної стабільності на противагу наявності низького рівня податкової культури платників, податкові пільги зазвичай виступають джерелом зловживань, легального уникнення сплати податків, і як результат – зменшення податкових надходжень до бюджетів різних рівнів [1].

Звертаючи увагу на визначення вітчизняної законодавчої бази, податкова пільга – це передбачене звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності особливостей, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат [3].

Податкові пільги за прямими податками надаються шляхом: 1) податкового вирахування (знижки) (для податку на доходи фізичних осіб); 2) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору (для податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств); 3) встановлення зниженої ставки податку та збору (для податку на прибуток підприємств); 4) звільнення від сплати податку та збору (майже для всіх прямих податків) [3].

Право на застосування пільги виникає у платника податків з моменту виникнення відповідних підстав для її застосування протягом усього строку її дії [2]. Наприклад, пільгою з податку на прибуток можуть скористатися винятково юридичні особи, які відповідно до п. 133.1 ст. 131 Податкового кодексу є платниками цього податку, а також неприбуткові організації [3].

Таким чином, можна зробити висновок про те, що пільгові умови щодо сплати прямих податків суб'єктами господарювання в Україні інтегровані у світовий простір, де працює наладжений механізм взаємозв'язку між розвитком сталої економіки і податкової політики.

Література:

1. Дегтярьова С. С. Роль податкового навантаження як особливого складника податкової політики України. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. №5. С. 15-19.
2. Жидяк О. Р. Вдосконалення системи оподаткування підприємницьких структур аграрної сфери. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2092> (дата звернення: 03.10.2019).
3. Податковий кодекс України №2755-VI від 02.12.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Чижова Т. В. Сучасні реалії пільгового оподаткування в Україні та перспективи розвитку. *Вісник МНУ ім В. О. Сухомлинського*. 2017. Вип.20. С. 904-907.

*Науковий керівник – Лагодієнко Наталія Володимирівна,
кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку і
оподаткування, МНАУ*